

Oplegnota

Minister van Justitie en Veiligheid:
Mw. Dilan Yeşilgöz-Zegerius

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Leesmap DGPenV MJenV

Doel nota

- U hartelijk welkom heten op ons departement;
- U kennis te laten nemen van de voorgestelde werkbezoeken en kennismakingsgesprekken;
- U kennis te laten nemen van vier thema's die op korte termijn uw aandacht vragen;
- U kennis te laten nemen van de opbouw van DGPenV.

Algemeen

DGPenV creëert randvoorwaarden voor de uitvoerende organisaties politie, brandweer en veiligheidsregio's om hun taken binnen deze stelsels effectief uit te kunnen voeren. Op basis van actuele ontwikkelingen en voortvloeiend uit de opgaven zoals verwoord in de Meerjarenbeleidsagenda DGPenV, is een selectie gemaakt van prioritaire parlementaire dossiers welke nu en in de komende maanden aandacht vragen. Deze dossiers zijn onderverdeeld langs de drie speerpunten van de meerjarenbeleidsagenda welke DGPenV in juni 2021 heeft vastgesteld en het inhoudelijke fundament vormt voor het werk van het DG richting 2025:

- **Stelselverantwoordelijkheid**; om de stelsels robuust en bij de tijd te houden en de organisaties binnen de stelsels te faciliteren zodat zij hun taak uit kunnen voeren.
- **Kwaliteit, legitimiteit en continuïteit** van uitvoerende organisaties; de uitvoerende organisaties voorbereiden op wat er in de toekomst van hen wordt verwacht. Zorgen dat zij op lokaal, regionaal, nationaal en mondiaal niveau de juiste bevoegdheden hebben. Passend beleid maken dat bijdraagt aan draagvlak in de samenleving
- Inbedding van de **stelsels en organisaties in hun context**; Zorgen voor goede netwerksamenwerking, binnen én buiten de overheid. Bijdragen aan een effectief samenspel van centraal en decentraal, publiek en privaat. Tijdig signaleren (en naar beleid vertalen) van risico's en ethische dilemma's. Zorgen voor een heldere, gedeelde visie op de politiefunctie. Stimuleren van een integrale benadering.

Korte termijn

Op korte termijn gaan we aan de slag met o.a. de cao-onderhandelingen, het inspectierapport over de LE (6-wekentermijn loopt formeel op 13/1 af maar we krijgen

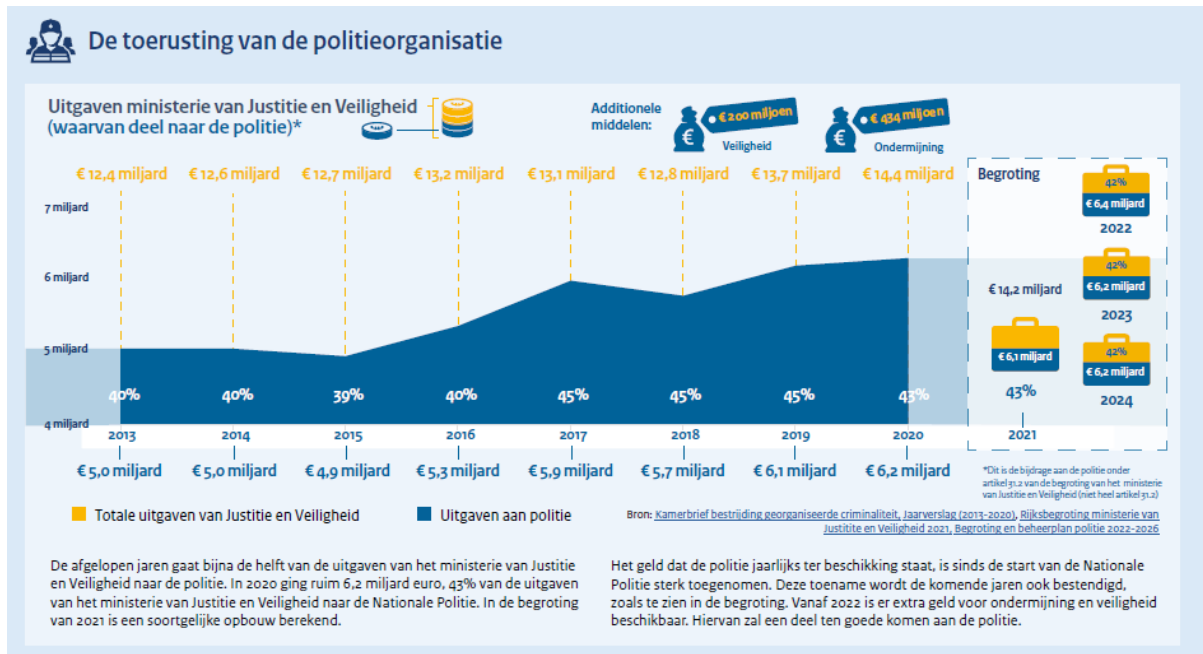
meer tijd, uiterlijk eind januari uit), het LOVP (14 februari), het CD Politie (17 februari), versterking crisisbeheersing en de veiligheidsagenda.

1. Overzicht werkbezoeken en kennismakingsgesprekken nieuwe minister

Kennismakingsgesprekken & werkbezoeken

- Korpschef en korpsleiding Nationale Politie (eerste maand);
- Burgemeester Halsema als voorzitter namens de regio bgm in het LOVP (eerste maand);
- Vz. Veiligheidsberaad (eerste maand);
- Vz. College van PG's (eerste maand);
- Voorzitters Politievakbonden (eerste maand);
- Directeur Politieacademie (eerste 3 maanden);
- Werkbezoek Landelijke Eenheid (eerste 3 maanden);
- Voorzitter taskforce hulpverleners (eerste 3 maanden);
- Een politieregio met aandacht voor het basisteam
gecombineerd met een bezoek aan het politiedienstencentrum (eerste 3 maanden);
- Een veiligheidsregio (crisisbeheersing en brandweer)
- Veiligheidsberaad (eerste drie maanden);
- Voorzitter Instituut fysieke Veiligheid IFV (eerste 3 maanden);
- LOCC (eerste 3 maanden);
- Kustwacht (eerste 3 maanden);
- Voorzitter Onderzoeksraad voor Veiligheid (eerste 3 maanden);
- Voorzitters vakbonden brandweer (FNV, CNV en CMHF) en voorzitter Vakvereniging
voor Brandweervrijwilligers (eerste 3 maanden);
- Commandant der Strijdkrachten (eerste 3 maanden);
- Bezoek aan de recherche, Dienst Landelijke Informatie Organisatie;

2. Stelselverantwoordelijkheid: Verdeling middelen politie

Motie Hermans en extra middelen ondermijning:

- In het RA Rutte IV zijn diverse onderwerpen opgenomen ten behoeve van DGPenV. Veel daarvan is al bestaand beleid of wordt gefinancierd uit de middelen **ondermijning (434 mln.)** dan wel **veiligheid (200 mln./motie Hermans)**.
- Uit de middelen ondermijning komen de volgende investeringen t.b.v. politie:
 - Structureel (126 mln.) o.a.: opvolging **agenten in de wijk** (40 fte voor 16 probleemwijken), wetgeving NPS/lachgas, **capaciteitsimpuls hoogrisico bewaken en beveiligen, artificiële intelligentie, interceptie**, real time intelligent, **informatiedeling** en **forensisch onderzoek**.
 - Incidenteel over meerdere jaren (27 mln.): **Brachium** (bewaken en beveiligen)
- Uit de middelen motie Hermans komen de volgende investeringen t.b.v. politie:
 - Structureel (135mln.) o.a.: 700 extra **agenten, Politieacademie**, IV-ondersteuning en versterking **landelijke eenheid**.
 - Incidenteel over meerdere jaren (283 mln.): **cybersecurity, PTSS**, voortgaande vernieuwing **basisvoorzieningen** incl. platform vernieuwend registeren (PVR) en aanvulling **BUMA-gelden**.

Rapport Van Ginkel:

- Naar aanleiding van het rapport van de Taskforce ombuigingen (Peter Hennephof) is er een vervolgonderzoek gestart olv Van Ginkel. JenV en politie zijn hiervan gezamenlijk opdrachtgever. Doel van het onderzoek is om een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van **hoe de politie er nu financieel voor staat**, en inzicht te krijgen in **mogelijke bijsturingsmaatregelen**.
- Dit rapport is in november opgeleverd. De Kamer is over het onderzoek nader geïnformeerd in de verzamelbrief van 19 november 2021.

- Het beeld dat in dit rapport naar voren komt, is in lijn met de beelden uit het P&M-onderzoek (2021) en het Position Paper. Namelijk dat met het oog op de toekomst de **fundamenten van de Nederlandse politie verstevigd kunnen worden**. Uit het rapport blijkt dat de politie per saldo ca. 300 mln per jaar tekort komt. Het rapport bevestigt tevens dat met de extra middelen die politie heeft ontvangen naar aanleiding van het PM-onderzoek uit 2017 alle taken van de politie zijn afgefinancierd. Nieuw is dat het onderzoek ook een tekort valideert in niet formatief ingerichte functies. Dit betreft met name niet-operationele functies waar op dit moment juist sprake is van een overbezetting.
- In de komende jaren zullen binnen de budgettaire kaders **scherpe keuzes moeten worden gemaakt** waarbij in de reguliere planning en control cyclus duidelijk moet worden welke noodzakelijke stappen op personeel en materieel gebied nodig zijn. Daarbij mag de taakuitvoering van in ieder geval de basisteams in de GGP, het MIT, de zedenportefeuille en bewaken en beveiligen, waar de politie eerder aanvullende middelen voor heeft ontvangen, niet in besparingsmaatregelen worden meegenomen. **Daarbij moet de politie de eerder afgesproken afbouw van de overbezetting van de niet-operationele-sterkte vorming nationale politie nu versneld realiseren.**

RA-Gelden

Voorgesteld wordt om de RA-gelden (200 mln. versterken politieorganisatie) te gebruiken voor de resterende problematiek die dan overblijft. Dit is met name Van Ginkel. Onderstaand voorstel voor de 200 mln. is een eerste opzet. Een en ander moet de komende periode in gesprek tussen politie en DGPenV nog nader worden uitgewerkt. Let op: dit betreft een eerste schets en is dus nog onderwerp van gesprek met politie met bewindslieden.

Onderwerp
1. PTSS/bijzondere zorg
2. Basisvoorzieningen IV, incl. MIB
3. WPG
4. Incidentele kosten modernisering WSV
5. Bloedafnamen/bloedblokken
6. Drugs- en XTC afvalkosten opruimen
7. Technische beveiliging politie locaties
8. KC-taken
9. Forensisch medisch onderzoek
10. Operationele centra meldkamers
11. Werkplekstrategie
12. Interceptiedesk
13. Taakontwikkeling NOS (o.a. IDU, screening en informatiebeveiliging)
14. PA

3. Stelselverantwoordelijkheid: CAO- onderhandelingen en politiecapaciteit

De CAO Politie is op 1 januari 2022 verlopen. De afgelopen maanden zijn eerste verkenningen gestart, er is nog echter nog geen sprake van formeel overleg.

Voor de korte termijn hebben de vakbonden acties aangekondigd om aandacht te vragen voor de CAO-onderhandelingen en de capaciteitsproblemen bij politie.

CAO-Onderhandelingen

- Periodiek wordt een **arbeidsvoorwaardenovereenkomst** gesloten. Daarnaast is er sprake van een **intensief overlegcircuit** waarbij op voorzittersniveau maandelijks bijeen wordt gekomen in het Centraal Georganiseerd Overleg Politie (CGOP).
- Met het oog op de economische situatie, de demissionaire status van het kabinet en de formatie is voor 2021 een kortdurende CAO overeengekomen. Per 1 juli 2021 hebben politiemedewerkers een loonsverhoging van 1,3% ontvangen en een eenmalige uitkering van 700 euro bruto en 50 euro netto. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over onder meer loopbaanperspectief, opleidingen, mobiliteit en vitaliteit.
- Viermaandelijks vindt een **monitoringsoverleg** met de Minister van Justitie en Veiligheid en de politievakorganisaties plaats.
- Na de afronding van het cao-traject 2021 zijn de voorbereidingen voor de onderhandelingen voor de nieuwe cao per 1 januari 2022 opgepakt. Sinds november worden verkennende gesprekken gevoerd. Thema's voor de nieuwe cao zijn capaciteit en inzetbaarheid, mede in relatie met veiligheid, ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid, mobiliteit en anders werken en inkomen.

Actueel:

- Verwacht wordt dat de politievakorganisaties kort na de totstandkoming van het Regeerakkoord met een **inzetbrief** komen. Wel onderkennen zij – en hebben ze ook aan hun achterban aangegeven – dat een nieuw akkoord niet voor de expiratiedatum van het vorige akkoord zal worden gesloten.
- De voorbereidingen aan werkgeverskant zijn er eveneens op gericht geweest zo snel mogelijk na de totstandkoming van het Regeerakkoord de inzet te formuleren. De wensen van politie en de doelstellingen van het Regeerakkoord zijn daarbij richtinggevend. Binnen het beschikbaar financieel kader zullen de prioriteiten worden geformuleerd.
- **Bonden** hebben in het kader van de verkennende gesprekken een hoge looneis op tafel gelegd.
- De bonden willen dat er een crisisorganisatie komt voor het personeelstekort en de omstandigheden waarin dienders op straat hun werk moeten doen. De bonden hebben ook aangegeven op korte termijn stiptheidsacties te gaan voeren, zij zullen de CAO inzet daar zeker bij meenemen.

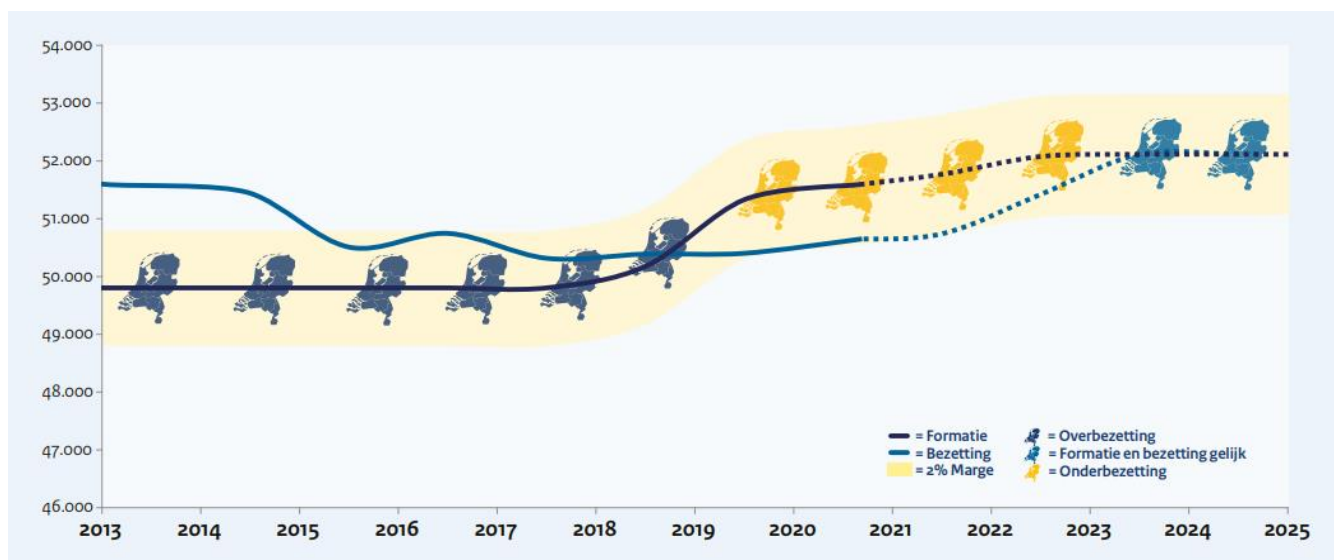
Politiecapaciteit

- Het kabinet Rutte-III heeft de operationele formatie uitgebreid met ongeveer 2.400 fte naar een totaal van ruim 52.200 fte. De uitbreiding van 2.400 fte bestaat uit:
 - o Ongeveer 1.100 fte uit het Regeerakkoord voor extra agenten en rechercheurs in de wijk en meer en hoger opgeleide recherche.
 - o Gedurende de kabinetsperiode is daarbovenop nog ongeveer 1.300 fte geïnvesteerd voor allerlei intensiveringen, vooral specialistische taken zoals: 112 fte voor zeden en 87 fte voor mensenhandel en ca 440 fte voor BOTOC ondermijning
- Daaraan zijn door het demissionaire kabinet nog nieuwe uitbreidingen toegevoegd namelijk 40 fte uit de middelen ondermijning voor agenten in specifieke wijken en 700 fte voor capaciteitsuitbreiding uit de middelen motie Hermans.
- De komende drie jaar is er sprake van **onderbezetting van operationele functies**, omdat veel politiemensen met pensioen gaan en het opleiden van grote aantallen nieuwe medewerkers tijd kost. De bezetting en formatie voor operationele functies komen **vanaf 2024-2025 weer in balans**.
- De basispolitieopleiding (BPO, niveau 4) is vernieuwd om de komende jaren van een instroom te blijven voorzien en om het onderwijs toekomstbestendig te maken. De opleidingstermijn is in 2021 **van 3 naar 2 jaar omgezet**, om de versterking eerder te realiseren.
- De capaciteitsdruk zal met name bij de **GebiedsGebondenPolitie (GGP)** voelbaar zijn de komende jaren. Op de peildatum 31-12-2020 was hier een tekort van 1394 fte. Dit zorgt ervoor dat er een beroep gedaan moet worden op andere medewerkers en wijkagenten om roosters vol te krijgen.
- Naast maatregelen die de capaciteit bevorderen zullen er **scherpere keuzes** moeten worden gemaakt over de politie-inzet.
- De politie slaagt er de afgelopen jaren in grote aantallen **vertrekkende medewerkers** te vervangen. Er worden **grote aantallen aspiranten opgeleid** en de politie heeft ook veel zijinstromers binnengehaald.
- Vanwege de omvang van de vervangings- en uitbreidingsopgave, heeft de operationele bezetting zich de afgelopen jaren echter minder snel ontwikkeld dan in eerste instantie was verwacht.
- Op 31-12-2020 was het aandeel vrouwen op basis van fte's in de totale bezetting 34,7%, in leidinggevende functies 32,9% en in de strategische top 49,2%.

Actueel:

- De NOS gaat in de week van 10 januari hoogstwaarschijnlijk een stuk publiceren over de formatie en bezetting op basisteamniveau (cijfers verstrekt door politie). DCOM is hiervan op de hoogte. Het kan zijn dat er conclusies worden getrokken over de verdeling van de capaciteit. Hierbij is het goed te vermelden dat de Minister van Justitie en Veiligheid over de verdeling over de eenheden gaat. De verdeling binnen de eenheden is aan het lokaal gezag.
- Op het LOVP van 14 februari wordt ook de sterkteverdeling en de veiligheidsagenda besproken.

Onderstaand figuur geeft de ontwikkeling van operationele formatie en bezetting weer.

Bezetting en Formatie politie (exclusief aspiranten)

Bezetting (exclusief aspiranten)			
Jaar	OS	NOS	Totaal
2013 ⁶	50.715	10.318	61.033
2014	48.257	9.446	57.703
2015	48.187	8.965	57.152
2016	48.162	8.978	57.140
2017 ⁷	47.429	10.604	58.033
2018	46.755	10.840	57.595
2019	46.277	11.203	57.480
2020	46.174	11.669	57.843
Begroting 2021-2025			
2021 ⁸	46.361	11.162	57.523
Begroting 2022-2026			
2022	46.230	11.408	57.638
2023	46.883	11.303	58.186
2024	47.488	11.173	58.661
2025	47.702	11.115	58.817
2026	47.770	11.102	58.872

Bron: Jaarrekeningen (t/m 2020), Begroting Politie 2021-2025 (2021) en Begroting Politie 2022-2026 (vanaf 2022)

Formatie (exclusief aspiranten)			
Jaar	OS	NOS	Totaal
2015	49.802 ⁹	8.515	58.317
2016	49.802 ¹⁰	8.515	58.317
2017 ¹¹	49.802 ¹²	8.515	58.317
2018	50.175 ¹³	10.040	60.215
2019	46.674	10.282	56.956
2020	46.610	10.333	56.943
2021 ¹⁴	47.090	10.760	57.850
Begroting 2022-2026			
2022	47.380	10.972	58.352
2023	47.411	10.971	58.382
2024	47.411	10.972	58.383
2025	47.490	10.972	58.462
2026	47.558	10.972	58.530

Bron: Begroting en beheerplan politie per jaar (t/m 2021) en Begroting Politie 2022-2026 (vanaf 2022).

Voetnoten in notities

Formatie en Bezetting aspiranten (fte's)	2022	2023	2024	2025	2026
Formatie aspiranten OS	4.680	4.680	4.680	4.688	4.696
Bezetting aspiranten OS	5.496	5.367	4.860	4.688	4.696

4. Stelselverantwoordelijkheid: Risico's ten aanzien van het niet honoreren van de claims voor crisisbeheersing en brandweer

In het Regeerakkoord wordt niks gezegd over de benodigde gelden voor de rechtspositie van brandweervrijwilligers en de doorontwikkeling van crisisbeheersing. In deze notitie worden de risico's geschetst van het niet beschikbaar komen van extra middelen op deze cruciale onderwerpen.

Risico's rechtspositie brandweervrijwilligers

- Elementen van de rechtspositie van brandweervrijwilligers zijn in strijd met Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie.
- Bij een ongewijzigde situatie zijn de veiligheidsregio's gezamenlijk kwetsbaar voor juridische en financiële claims tot in totaal honderden miljoenen euro's, afhankelijk van de reikwijdte van de uitspraak van een rechter. Alle 19.000 vrijwilligers kunnen door een rechter worden aangemerkt als deeltijdwerker in de zin van de Europese deeltijdrichtlijn. Daarmee hebben de vrijwilligers met terugwerkende kracht recht op onder meer loon en sociale zekerheidsvergoedingen over een periode van ten minste 5 jaar.
- Een oplossing is een duidelijk onderscheid tussen beroeps en vrijwilligers. Het fiche brandweervrijwilligers vraagt om **structureel € 31 mln.** voor de veiligheidsregio's om gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers beroeps te maken vanaf 2022 en daarmee het verschil tussen beroeps en vrijwilligers te vergroten. Daarmee blijft vrijwilligheid bij de brandweer behouden en wordt voldaan aan de Europese en internationale regelgeving.
- Als er géén geld beschikbaar komt dan zijn er twee scenario's:
 1. Veiligheidsregio's voeren geen veranderingen door en **blijven kwetsbaar voor financiële en juridische claims.**
 2. Veiligheidsregio's zetten de +/- 4000 gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers om naar vrije instroom vrijwilligers. De **slagkracht neemt significant af**; juist gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers leveren een belangrijke bijdrage aan de parate slagkracht van de brandweer.
- Het financiële risico heeft betrekking op rechtszaken in Nederland, **maar ook elders in Europa.** De geraadpleegde juristen geven aan de laatste categorie de grootste (onverwachte) risico's met zich mee brengt. Er spelen ieder jaar ten minste enkele van dergelijke zaken bij het Europees Hof van Justitie.
- De veiligheidsregio's werken op dit moment in een implementatietraject uit hoe deze stap vanaf 2022 wordt ingevuld. De veiligheidsregio's beschikken zelf niet over de benodigde 31 mln.

Doorontwikkeling Crisisbeheersing

- De effectiviteit en veiligheid van politie, brandweer, ambulance en Defensie is van levensbelang en valt of staat bij goede communicatie.
- Uit de evaluatie Wet veiligheidsregio's is gebleken dat Nederland niet goed is voorbereid op de rampen en crises van de toekomst, vanwege de toenemende onvoorspelbaarheid en complexiteit, bijvoorbeeld cyber/digitaal, klimaat (overstromingen) en pandemieën.
- Netwerksamenwerking en informatiemanagement zijn hierbij cruciaal, met name vanwege het veiligheidsregio-overstijgende karakter van de huidige dreigingen.
- Ook uit de aanpak van de COVID-19 pandemie en overstromingen Limburg wordt duidelijk dat het bij veiligheidsregio-overstijgende crises netwerksamenwerking tekort schiet.
- De bestaande samenwerkingsverbanden tussen veiligheidsregio's moeten dus worden uitgebouwd.
- De doorontwikkeling Crisisbeheersing vraagt om **structureel € 86 mln** (2026 e.v.).
- Doel van deze gelden is investering in effectieve sturing door crisispartners, professioneel informatiemanagement, een 24/7 opschaalbare landelijke ondersteuningsfaciliteit en het structureel innoveren en borgen van kennis en kunde.
- Daarnaast is het huidige communicatiesysteem C2000 niet meer toekomstbestendig. De technologie is uitontwikkeld, voorziet enkel in spraakcommunicatie en zal in de komende jaren storingsgevoeliger worden.
- Ook voor het huidige Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS) geldt dat deze niet meer toekomstbestendig is. Dat betekent dat na 2025 het sirenestelsel niet meer goed inzetbaar is. Er zijn nieuwe vormen van alarmeren, zoals NL Alert. Voortzetten en vernieuwing van het WAS vraagt om **minimaal € 56 mln incidenteel en 4 mln structureel**. Op lokaal niveau bestaat de wens de sirenes te behouden in woongebieden in directe omgeving van hoog-risico locaties. Uitfasen van het WAS met behoud van sirenes in risicogebieden vraagt om minimaal **1 mln** incidenteel en tussen de **1,2 en 8,2** meerjarig incidenteel.

De noodzakelijke investering is gezien de omvangrijke uitdaging niet binnen de huidige middelen van alle betrokken partijen individueel te vinden. Dit leidt tot de volgende risico's:

- Doordat Nederland onvoldoende is voorbereid (en netwerksamenwerking en informatievoorziening in de huidige vorm tekort schieten bij veiligheidsregio-overstijgende crises) zal bij toekomstige rampen en crises **de fysieke (mensenlevens), maatschappelijke en financiële schade veel hoger zijn dan nodig is**.
- Daarnaast brengt de voortzetting van C2000 grote risico's met zich mee voor de **effectiviteit en veiligheid van het personeel** van politie, brandweer, ambulance en Defensie. De kosten voor beheer en onderhoud zullen daarnaast toenemen, storingen worden frequenter en de frequentieruimte komt onder druk te staan. Daarnaast is door de AIVD geadviseerd over te gaan naar een communicatieoplossing waarbij afhankelijkheid van landen met een offensief cyberprogramma wordt geminimaliseerd.
- De inzet conform het Kabinetsstandpunt evaluatie Wet veiligheidsregio's - bijvoorbeeld ten aanzien van de netwerksamenwerking en het informatiemanagement - wordt **onhaalbaar**.
- Als niet wordt geïnvesteerd **vervalt** mogelijk het LOT-C (Landelijk Operationeel Team Corona), dat momenteel wordt doorontwikkeld naar het KCR2 (Knooppunt

Coördinatie Regio's – Rijk). Een noodzakelijke constructie ten behoeve van netwerksamenwerking bij veiligheidsregio-overstijgende crises, die het mogelijk maakt bestuurlijk snel op te schalen om zo gezamenlijk overzicht te creëren en richting te bepalen.

- **Ad-hoc reageren** op crises blijft dan het adagium.
- Het ontbreken van gelden voor WAS betekent dat moet worden besloten het systeem niet voort te zetten en over te gaan op **nieuwe vormen** van alarmeren, zoals NL Alert. Deze beslissing moet in 2022 volgen.

5. Kwaliteit, legitimiteit en continuïteit van uitvoerende organisaties: Landelijke eenheid

Factsheet: Landelijke Eenheid (LE)

Inleidend

- In 2019 ontving de toenmalige minister van JenV signalen over ongewenst gedrag, een verkeerde stijl van leiderschap, machtsmisbruik en onprofessioneel handelen bij de LE.
- Naar aanleiding van de verontrustende signalen heeft de minister **de Inspectie JenV** eind 2019 verzocht onderzoek te doen bij enkele onderdelen van de LE. De Inspectie heeft onderzoek gedaan bij de Dienst Landelijke Informatieorganisatie (DLIO), bij de Dienst Specialistische Ondersteuning (DSO) en bij het cluster Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER).
- Na de suïcide van een medewerker van het team Werken Onder Dekmantel (een team dat is belast met undercover politiewerk) in het voorjaar van 2021, heeft de korpschef heeft een **commissie onder onafhankelijk voorzitterschap van dhr. Oebele Brouwer** (thans burgmeester Achtkarspelen, eerder recherche-officier van justitie) verzocht onderzoek te doen naar de feiten en omstandigheden van deze suïcide en de werkwijze van het team WOD.

Parlementaire aandachtspunten

- Er is een **plenair debat** aangevraagd over het rapport van de **commissie Brouwer** en het (nog te versturen) **Inspectierapport over de DSO/Afgeschermd Operaties**. Dit debat is nog niet gepland. Uw voorganger heeft in zijn reactie geschreven dat de Kamer inzage kan krijgen in het 'politie zeer geheime' deel van het rapport over de werkwijze van het team WOD. De Kamer heeft hiertoe tot op heden geen verzoek ingediend.
- Het **Inspectierapport over DSO/Afgeschermd Operaties** en uw beleidsreactie hierop moeten **in januari** naar de Kamer worden gestuurd. U zult hierover z.s.m. inhoudelijk worden bijgepraat.
- Op **26 januari** is een **commissiedebat terrorisme** gepland, waarin ook het Inspectierapport over het CTER-cluster wordt betrokken.

Inspectieonderzoeken bij de LE

- Alle Inspectieonderzoeken zijn inmiddels voltooid. Op de volgende data worden/zijn de rapporten vergezeld van een beleidsreactie naar de Kamer gestuurd:
 - **28 januari 2021:** deelonderzoek bij de DLIO, specifiek naar het Landelijk Internationaal Rechtshulpcentrum (LIRC) en het Team Criminele Inlichtingen (TCI),
 - **2 december 2021:** deelonderzoek CTER-cluster,
 - **januari 2022 (nog te versturen):** deelonderzoek DSO, specifiek naar de afdeling Afgeschermd Operaties.

Bevindingen

- De Inspectie heeft in haar onderzoeken bij de DLIO, de DSO en het CTER-cluster knelpunten op verschillende vlakken geconstateerd:
 - **Organisatorische basis:** de randvoorwaarden voor een goede taakuitvoering zijn in delen van de LE niet op orde (personeel, ICT, e.d.). Taken, rollen en verantwoordelijkheden zijn niet duidelijk, waardoor samenwerking en eenduidige aansturing worden bemoeilijkt.

- **Cultuur en leiderschap:** er is in delen van de LE sprake van een onveilige werksfeer, waarin tegenspraak en dialoog niet vanzelfsprekend zijn. Leiderschapscompetenties zijn niet overal voldoende ontwikkeld voor het aansturen van een specialistische afdelingen/teams.
- **Sturing en monitoring:** besluitvormingsprocessen zijn traag en complex. Een systeem voor het signaleren van knelpunten en het monitoren van verbeteringen is onvoldoende ontwikkeld.
- De Inspectieonderzoeken geven inzicht in de onderliggende oorzaken voor de geconstateerde problematiek. De **rode lijnen** in de onderzoeken zijn:
 - **De toepassing van uniforme formats van de Nationale Politie op de LE leidt tot knelpunten:** bij de vorming werd een (noodzakelijke) uniformering toegepast op onder meer formats voor organisatie-inrichting, sturing en HRM-regelgeving. Deze formats blijken niet goed te passen op de LE, die vanwege haar afwijkende, specialistische takenpakket andere behoeftes heeft dan de regionale eenheden.
 - **Taakuitbreiding terwijl de organisatorische basis niet op orde was:** het reeds diverse takenpakket van de LE is in de afgelopen jaren meermaals onder grote druk uitgebreid. Voorbeelden zijn intensiveringen van terrorismebestrijding en bewaken en beveiligen. Taakuitbreidingen hebben meermaals in een hoog tempo plaatsgevonden, zonder dat taken en verantwoordelijkheden duidelijk waren en alle (bedrijfsmatige) randvoorwaarden op orde waren.

Maatregelen

- **Verbeterprogramma:** De korpschef heeft begin 2021 de opdracht gegeven tot de ontwikkeling van een **verbeterprogramma** dat de knelpunten op het vlak van de organisatie, cultuur & leiderschap en sturing & monitoring adresseert. Dit verbeterprogramma moet leiden tot concrete verbeteringen binnen de huidige organisatorische kaders. Het programma is gericht op de gehele LE, waarbij aandacht is voor de specifieke problematiek binnen de verschillende diensten.
- **Adviescommissie:** De minister van JenV heeft in het voorjaar van 2021 een adviescommissie voor de LE ingesteld onder voorzitterschap van dhr. Bernt Schneiders (o.a. voormalig burgemeester van Haarlem). De **commissie Schneiders** heeft een tweeledige taak:
 1. Adviseren over de vormgeving en de wijze van uitrol van het verbeterprogramma,
 2. Adviseren over de positionering van de LE in het politiebestedel: het gaat hierbij o.a. om de vraag of er wijzigingen nodig zijn in de governance en het takenpakket van de LE.

Commissie Brouwer: onderzoek n.a.v. suïcide medewerker Werken Onder Dekmantel

Bevindingen

- Het openbare deel van het rapport van de commissie Brouwer en de bijbehorende beleidsreactie zijn op 17 november 2021 naar de Kamer gestuurd. De commissie constateert dat er een relatie is tussen het overlijden van de medewerker en zijn werk. Verder constateert de commissie dat de professionaliteit van de (politie)organisatie als geheel ernstig te wensen overlaat. Ook blijkt uit het rapport dat het stelsel van (organisatorische, ethische, juridische) waarborgen voor de inzet van heimelijke bevoegdheden niet sluitend is en dat er snel betere en mogelijk nieuwe waarborgen nodig zijn.
- Vanwege de privacy van de overleden medewerker en zijn familie, alsmede de zeer vertrouwelijke aard van zijn werkzaamheden, draagt het rapport de rubricering

'politie zeer geheim', m.u.v. de openbare samenvatting en conclusies. **De geheime delen kunnen ter inzage aan u ter beschikking worden gesteld.**

- De Inspectie JenV heeft onderzoek gedaan naar de afdeling Afgeschermd Operaties van de DSO, waar het team WOD onder valt. De Inspectie schrijft dat haar bevindingen t.a.v. WOD naadloos aansluiten op de bevindingen van de commissie Brouwer.

Maatregelen n.a.v. het onderzoek van de commissie Brouwer

- **Lopende heimelijke trajecten** zijn doorgelicht om de veiligheid van medewerkers te waarborgen.
- De korpschef heeft maatregelen aangekondigd om het team WOD cfm. de aanbevelingen van de commissie Brouwer te **professionaliseren**.
- Er wordt een commissie onder voorzitterschap van voormalig minister van Justitie mevr. Winnie **Sorgdrager** aangesteld om te adviseren over een sluitend stelsel van waarborgen in het heimelijke domein.

Stand van zaken

- **Nieuw leiderschap LE:** er treedt nieuw leiderschap aan bij de LE. Eind 2021 is de nieuwe plv. politiechef begonnen (Rob van Bree). Op 1 februari treedt de nieuwe politiechef aan (Oscar Dros).
- **Verbeterprogramma LE:** het vormgeven van een samenhangend verbeterprogramma voor de gehele LE komt is vooralsnog niet goed van de grond gekomen. Er zijn wel maatregelen getroffen om de acute problematiek bij de DLIO en de DSO te adresseren.
De verwachting is dat het doorvoeren van de noodzakelijke verbeteringen een proces van jaren zal zijn en dat niet alle knelpunten tegelijk kunnen worden aangepakt. Er wordt nu gekeken naar de nieuwe leiding om sturing te geven aan de noodzakelijke verbeteringen.
- **Commissie Schneiders:** de commissie Schneiders zal naar verwachting voor eind februari 2022 een advies uitbrengen met daarin een analyse van de doorsnijdende problematiek en de daarbij horende verbeteropgave. Dit advies kan dienen als het startpunt voor verbeteringen voor de nieuwe eenheidsleiding. Voor 1 juni 2022 zal de commissie een eindadvies uitbrengen over de positie van de LE in het politiebestedel.
- **Werken Onder Dekmantel:** de nieuwe plv. politiechef is verantwoordelijk voor het doorvoeren van verbeteringen bij WOD. Hij heeft een eerste maatregelenpakket aangekondigd om de randvoorwaarden voor structurele verbeteringen te creëren.
- **Commissie Sorgdrager:** de commissie Sorgdrager moet formeel nog worden ingesteld. Mevr. Sorgdrager beraadt zich over de wijze waarop zij uitvoering zal geven aan haar opdracht.

6. Programma's binnen DGPenV

Staf en bedrijfsvoering

Dit programma vervult breed, politiek-bestuurlijk, juridisch en beleidsinhoudelijk, een regie- en adviesfunctie voor DGPenV. Dit programma zorgt dat de basis op orde is. Samen met de andere programma's zorgt Staf en Bedrijfsvoering voor de lange lijnen, bijvoorbeeld als het gaat om (de uitvoering van) de meerjarenbeleidsagenda van het DG, de strategische personeelsplanning en de organisatieontwikkeling. De regie en coördinatie van alle parlementaire aangelegenheden en incidenten vindt hier plaats, alsook van de WOB-besluiten en andere kritische juridische processen. Ook is de interne bedrijfsvoering van het DG ondergebracht in dit programma, waar o.a. informatiebeveiliging en informatiehuishouding belangrijke onderdelen van zijn. De coördinatie van het jaarplan DGPenV vindt vanuit dit programma plaats.

De DG-staf vervult politiek-bestuurlijk, juridisch, financieel en beleidsinhoudelijk een coördinatiefunctie en een adviesfunctie voor heel DG Politie en Veiligheidsregio's. Zij functioneert als intern informatieknooppunt. In het cluster staf en parlementaire zaken valt onder meer de secretarisfunctie voor diverse overleggrems zoals het Combi-MT met de politie, het Minister-Korpschef overleg (MKCO) en het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP). Ook de coördinatie en advisering over alle parlementaire aangelegenheden en incidenten vindt hier plaats.

Het juridisch cluster coördineert en adviseert over juridische zaken binnen het DG, vaak in samenwerking met de juristen die bij verschillende programma's werkzaam zijn. Het cluster houdt zich o.a. bezig met de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB), de advisering en/of coördinatie binnen het DG van de ontwikkeling van wet- en regelgeving en andere kritische juridische processen.

Het cluster financiën en bedrijfsvoering adviseert de DG en de leidinggevenden, verstrekt informatie aan medewerkers, draagt zorg voor een gelijke werkwijze in de bedrijfsvoering en is het centrale aanspreekpunt voor DGPenV op het gebied van ICT, huisvesting, facilitair, HRM en financiën. Ook vindt hier – in samenwerking met het cluster staf en parlementaire zaken – de coördinatie van de P&C-cyclus van DGPenV plaats.

Programma Politie beleidsontwikkeling (PBO)

De taakuitvoering door de politie staat in de schijnwerpers van media en politiek en er is een grote verscheidenheid aan politietaken. Dit programma heeft tot doel om zicht te hebben op en beleid en visies te ontwikkelen ten aanzien van de taakuitvoering van de politie in de toekomst. Tot de dossiers behoren onder andere basispolitiezorg, aangiftebeleid, discriminatie, jeugd, openbare orde, georganiseerde criminaliteit, executie, vreemdelingenbeleid, contraterrorisme, verkeer, milieu, zeden, mensenhandel en huiselijk geweld. Behalve met de politie staat PBO continue in verbinding met diverse maatschappelijke stakeholders, de wetenschap, gezagsdragers (ook binnen J&V, bewaken/beveiligen, executie, vreemdelingen) en alle DGen met beleidsmatige opgaven die de politie raken. Dit programma voert de regie over de Veiligheidsagenda, waarbij de Minister de landelijke prioriteiten voor de politie vaststelt.

Dit programma heeft als kernopgave de ontwikkeling van de organisatie van de politie ten aanzien van de taken, zowel nu als in de toekomst. Het gaat hierbij om het presterend vermogen van de politieorganisatie en de kwaliteit van de taakuitoefening verbeteren.

Programma Politiebestel, bevoegdheden en informatiefunctie (PBI)

Het programma draagt zorg voor een goed werkend Politiebestel met de juiste balans in de besturing van de politie, en in de verhouding lokaal, regionaal en landelijk. Het programma werkt vanuit een strategische visie op het politiebestel, in nationaal en

internationaal perspectief. Ook zorgt het programma dat de onderdelen van politie de vereiste (gewelds) bevoegdheden hebben en die goed zijn ingebed in de politieorganisatie. Het programma stelt en/of bewaakt verder de kaders voor de politieorganisatie op het terrein van informatievergaring, - verwerking, -deling en - opslag. De maatschappelijke en technologisch ontwikkelingen op het terrein van informatie, alsmede de achterliggende belangen en ethische aspecten daarbij (zoals privacy en accountability) zijn daarin belangrijke aspecten. Het programma is daarbij beleidsverantwoordelijk voor de modernisering van de gegevens wetgeving op het politie- en justitiedomein. De Politiewet, en de werking daarvan, is daarbij cruciaal. Het programma coördineert alle formele regelgeving voor de inrichting van het politiestel en de politieorganisatie. Hierbij brengt het programma balans in de relatie eigenaar-opdrachtgevers vanuit de rol van eigenaar. Het programma onderhoudt voor haar taak primair alle contacten met de gezagen en bevordert de lokale verankering.

Programma Internationale en Caribische Aangelegenheden (ICA)

Georganiseerde misdaad blijft zelden binnen de landsgrenzen. Internationale politiesamenwerking is daarom van groot belang. Niet alleen met de directe buurlanden en binnen de EU, maar ook tussen de EU en andere landen. Het programma Internationale en Caribische aangelegenheden (ICA) formuleert de kaders waarbinnen de Nederlandse politie haar internationale taken uitvoert, zorgt voor de randvoorwaarden die zij nodig heeft en vervult zo een belangrijke rol in de wereld van internationale politiesamenwerking. Een wereld die ontzettend divers en altijd in ontwikkeling is, die begint bij de buurlanden maar zich ver uitstrekt over een afwisselend domein van landen, missies en politiek sensitieve dossiers. Dit programma heeft als doel om de door de Minister vastgestelde politiek-bestuurlijke en beleidsmatige kaders voor internationale politiesamenwerking te bewaken.

ICA geeft vanuit de eigenaarsrol en vanuit de coördinerende opdrachtgeversrol, in samenwerking met de gezagen en politieorganisatie, richting aan de internationale politie-inzet, waarbij voorop staan aansluiting op de (nieuwe) veiligheidsagenda en de operationele politiebehoeften. ICA stelt kaders op (bijv. ten aanzien van politiek gevoelige landen) waarbinnen de politie haar werkzaamheden uitvoert.

Een andere taak van het programma is vanuit de eigenaarsrol zicht hebben op (de consequenties van) en beïnvloeden van EU en internationale initiatieven die de politie raken, bijv. bij de Brexit, zodat de politie 'gereed blijft staan' zijn inhoudelijke taken te vervullen. Vanuit de coördinerende opdrachtgeversrol beïnvloedt ICA EU initiatieven opdat die bijdragen aan de operationele meerwaarde en aan de inhoudelijke taakuitvoering van de politie.

Vanuit de opdrachtgeversrol realiseert ICA een substantiële (kwantitatief/kwalitatief) politiebijdragen aan missies.

Als korpsbeheerder (eigenaarsrol) van het Korps Politie Caribisch Nederland en het Brandweerkorps Caribisch Nederland draagt ICA zorg voor taakvolwassen organisaties, intensieve regionale samenwerking en adequate betrokkenheid vanuit respectievelijk de nationale politie en Brandweer.

Programma Politiepersoneel

Programma Politiepersoneel (PP) van DGPenV houdt zich bezig met alle onderwerpen die de collega's bij de politie rechtstreeks raken: hun uitrusting, hun rechtspositie, hun arbeidsvoorwaarden, hun pensioen en hun inzetbaarheid. PP ontwikkelt kennis en beleid om politiemedewerkers optimaal te laten functioneren. PP zet zich in voor goed opgeleide en adequaat toegeruste politiemedewerkers in een toekomstbestendige en adaptieve organisatie, waarbij flexibiliteit, duurzame inzetbaarheid en integriteit speerpunten zijn. Inhoudelijk is de korpschef verantwoordelijk voor deze onderwerpen, maar PP stelt de kaders, adviseert bij de implementatie en houdt toezicht. Thema's waarmee PP zich bezighoudt zijn onder andere veilig en gezond werken, screening en integriteit,

onderwijs, leiderschap, diversiteit, loopbaan- en organisatieontwikkeling. Namens de minister en samen met de korpsleiding verzorgt PP de onderhandelingen van het arbeidsvoorwaardenakkoord en draagt er zorg voor dat alle afspraken in het arbeidsvoorwaardenakkoord vertaald worden in wet- en regelgeving. Daarnaast geeft zij vorm aan het stelsel voor kwalitatief goed politieonderwijs. De doelstelling van dit programma is een gezond en markt- en overheidsconform arbeidsvoorwaardenbeleid dat de politie een aantrekkelijke werkgever maakt en de politieambtenaar in staat stelt invulling te geven aan zijn/haar functie.

Programma Eigenaarsondersteuning, bedrijfsvoering en financiën (EBF)

Het programma Eigenaarsondersteuning, Bedrijfsvoering en Financiën (EBF) is actief op het brede terrein van financiën, bedrijfsvoering en eigenaarsondersteuning bij de politie. De kerntaken van EBF zijn:

- Het tot ontwikkeling brengen van de rol van eigenaar van de politieorganisatie
- Het bewaken van een gezonde balans tussen taken en beschikbaar budget
- Het proactief toezicht houden op de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Samen met het programma BITE coördineert EBF de planning & control cyclus richting de politie. Daarnaast is het dossier Kustwacht bij hen belegd.

De kernopgave van dit programma is het tot ontwikkeling brengen van de rol van "eigenaar" van de politieorganisatie in de relatie tussen eigenaar en opdrachtnemer. Dit programma heeft vanuit de eigenaarsverantwoordelijkheid een aanjagende, coördinerende en ontwikkelrol. Dit doet het programma in verbinding met de andere programma's die een deel van de eigenaarsverantwoordelijkheid in zich hebben.

Programma Bestuurlijke Informatie, toezicht en effectiviteit (BITE)

BITE beoogt een verbindende functie te hebben tussen de verschillende onderdelen van het DG en politie om op die manier informatie tijdiger en structureler aan elkaar te verbinden en data gedreven werken te bevorderen. BITE ambieert de vraag 'Is de politie op haar taak berekend, nu en in de toekomst?' te kunnen beantwoorden vanuit een integrale blik. Door het operationaliseren van die vraag probeert het programma structureel en tijdig overzicht en inzicht te genereren in de staat van de politieorganisatie om zo het 'goede gesprek' met de politie te faciliteren. Het programma draagt bij aan het vormgeven van de verdere professionalisering van de relatie tussen politie en het departement. Met de kennis over de staat van de politieorganisatie adviseert BITE over de kaders die aan de politie worden opgelegd. Tenslotte houdt BITE zich bezig met de kennisfunctie t.a.v. politie.

Ook het Informatie en Analyseteam (IAT) valt onder BITE. Dit team is opgericht door korpsleiding en minister met het doel informatie te vergaren om goed te kunnen sturen. Hierdoor wordt op basis van (innovatie) data-analyses strategische sturingsinformatie verzorgd, waarbij te denken valt aan analyses over staking, geweld door politieambtenaren en de corona crime change monitor.

De kernopgave van dit programma is ervoor zorgen dat we weten wat er op ons afkomt en meer evidence based werken: wat is de effectiviteit van ons beleid. De kansen en risico's worden in een vroeg stadium herkend, en draagt er zorg voor dat alle partijen de juiste informatie beschikbaar hebben. Dit doet dit programma door informatie te verzamelen, te duiden en in een bredere (maatschappelijke) context te plaatsen ten aanzien van de politie en het functioneren van de politieorganisatie en de veiligheidsregio's.

Programma Veiligheidsregio's en risico- en crisisbeheersing (VRC)

Het programma Veiligheidsregio's en crisisbeheersing heeft als maatschappelijke opdracht om een adequate en vertrouwenwekkende crisisbeheersing en brandweezorg te organiseren, die een grote verscheidenheid aan incidenten en crises kan beheersen. De belangrijkste taken zijn:

- Doorontwikkeling en professionalisering samenhangend stelsel van crisisbeheersing en brandweezorg (inclusief noodzakelijke noodwetgeving) waarbinnen overheden slagvaardig onderling en met (private) crisispartners, maatschappelijke organisaties en burgers samenwerken om grote verscheidenheid aan typen incidenten en crises te kunnen voorkomen en beheersen.
- Zeker stellen van de vitale processen op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg
- Versterken informatiemanagement binnen en tussen veiligheidsregio's en met het Rijk en crisispartners
- Doorontwikkeling en professionalisering slagkracht brandweer in de veiligheidsregio's
- Een brandweerstelsel met behoud van vrijwilligheid binnen de geldende juridische kaders.

Voor crisisbeheersing en brandweezorg stelt VRC een integraal wettelijk kader op. Het doel daarvan is een samenhangend stelsel waarbinnen overheden onderling en met (private) crisispartners, maatschappelijke organisaties en burgers slagvaardiger samenwerken om op incidenten en crises te kunnen anticiperen en ze te beheersen.

De kernopgave van het programma Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing is zorgdragen voor een adequate inrichting en werking van het stelsel van decentrale crisisbeheersing en brandweezorg in Europees en Caribisch Nederland. De veiligheidsregio's en de BES eilanden (Bonaire, St Eustatius en Saba) zijn de centrale organisaties binnen dit stelsel.

De tweede kernopgave is het bijdragen aan een samenhangend en adaptief risico- en crisisbeheersingsbeleid en het bijbehorende stelsel, het bijdragen aan het versterken van de aanpak van de nationale crisisbeheersing en het bijdragen aan de beleidsontwikkeling van specifieke vraagstukken van risico- en crisisbeheersing.

Programma Meldkamer, Crisiscommunicatie en Alerteren (MCA)

Het programma Meldkamers, Crisiscommunicatie en Alerteren opereert in een wereld waar elke seconde telt. Op het uitdagende snijvlak van veiligheid, politiek en technologie zet MCA zich in voor de best mogelijke communicatie tussen en binnen hulpdiensten, in het geval van incidenten en crisissituaties. Samen met crisispartners en andere departementen werkt MCA aan continuïteit optimalisatie en innovatie. Hierbij houdt MCA zich onder andere bezig met thema's als informatieveiligheid, modernisering van systemen, governance en beleids- en wetgevingsinitiatieven. Door de informatievoorziening in de crisis- en rampenbestrijding voortdurend te verbeteren, kunnen de partners – waaronder de politie en de veiligheidsregio's – hun werk gezamenlijk steeds beter doen en zo bijdragen aan een veiliger Nederland.

Vanuit de stelselverantwoordelijkheid draagt MCA bij aan de systemen die zorgen dat burgers in nood snel de hulpdiensten kunnen bereiken (112) en bij grote calamiteiten weten wat zij kunnen doen (NL-alert).

Door het ontwikkelen van beleid en randvoorwaarden draagt MCA bij aan een effectieve organisatie van het meldkamerstelsel. DGPenV stimuleert en draagt bij aan:

1. Veilige, beschikbare en toekomstbestendige informatie-, communicatie- en alerteringssystemen voor crisis beheersing en in geval van een noodsituatie.
2. Veilige, beschikbare en toekomstbestendige meldkamersystemen ter ondersteuning van de meldkamertaken van de hulpverleningsdiensten.

Dit programma heeft tot doel het realiseren van de kwalitatieve verbeteringen in het meldkamerdomein via opschaling, standaardisatie en het invoeren van een nieuwe manier van werken. Tevens draagt dit programma de beleidsmatige verantwoordelijkheid voor de informatievoorziening van de veiligheidsregio's, en voor alerteren.

Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC)

De kerntaken van het LOCC zijn:

- operationele informatievoorziening via het Multidisciplinair operationeel beeld
- planvorming & advisering
- bijstandskoördinatie

Deze taken worden uitgevoerd om bij (dreigende) (inter)nationale incidenten, rampen, crises en grootschalige evenementen te komen tot een efficiënte en samenhangende inzet van mensen, middelen en expertise van de operationele diensten brandweer, politie, GHOR, defensie en van de gemeenten. Dit geldt tijdens de specifieke preparatiefase, de responsfase en de nafase van een crisissituatie.

Het LOCC voert deze taken in overleg met het Nationaal Crisiscentrum (NCC) uit. Het LOCC treedt bovendien op als 'national training coördinator' (NTC) ten behoeve van het EU-mechanisme voor burgerbescherming.

Het LOCC valt onder het gezag van de Portefeuille Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing en is beheersmatig ondergebracht bij de Nationale Politie.